

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. I. De Angelis quibusdam tum bonis tum malis in particulari.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

dolor namque de aliis objectis non est pœna ignis, & aliud longè quàm hoc intendunt Patres, dum dæmonem torqueri affirmant ab igne: sicut neque dicere quis posset hominem cruciari pœnâ ignis, si hic per potentiam obedientialem elevaretur ad dolorem in eo de amici exempli gratiâ morte producendum. Deinde, æquè dicerentur formaliter torqueri à Deo, cum hunc in iis dolorem non minus producat Deus, quàm ignis.

IV. Tertiò asserunt nonnulli cruciatum ignis respectu dæmonum & animarum in hoc consistere, quòd is nimirum, vel speciem sui in illis producat, ut vult S. Bonaventura in 4. dist. 44. art. 3. q. 2. Albertus in 4. dist. 44. art. 2. Aegidius & alii: vel, ut tenet Scotus q. 2. art. 2. Ockam, & Gabriel, quia ignis actum ipsum intelligendi, seu apprehensionem sui in iis efficiat, & hoc pacto liberam & expeditam aliarum rerum considerationem in ipsis impediatur. At sanè in hoc procedendi modo non fatis declaratur ingens illa pœna & cruciatus ignis: aliud enim quàm hoc, ut jam dixi, intelligunt Patres, quando vehementer adeo ab igne torqueri dæmones affirmant.

V. Quarta sententia docet pœnam hanc & cruciatum inde provenire, quòd vis illa ignis, non merè intelligibiliter, sed experimentaliter, & quodammodo sensibiliter percipiatur, ad eum fere modum, quo ab animâ percipitur unitâ corpori: ita Valentia hic, q. 15. punct. ult. Lessius lib. 13. de Perfectionibus divinis, cap. 30. ubi ait, substantiis purè spiritualibus vim quandam ineffe, sensibiliter percipiendi ignem. Idem tenere videtur Tannerus hic, Disp. 5. q. 6. dub. 6. num. 16. & alii nonnulli.

VI. Hæc sententia quoad animas, quæ à corpore separata, in inferno cruciantur, utcumque defendi potest, præsertim in sententiâ asserente potentias non distingui ab animâ, sed actus omnes sentiendi ab ipsa animâ substantiâ immediatè effici, & in eadem similiter recipi immediatè. In hac, inquam, sententiâ dicunt aliqui non improbabiler, ab animâ jam à corpore separatâ sentiri pœnam ignis, Deo ad actum hunc sensationis cum animâ peculiariter concurrente, quo semel in eâ producto & recepto (quod tamen ab illâ, in statu separationis, non nisi miraculosè fieri potest) non minus, inquirunt, ignem, calorem, frigus &c. sensibiliter percipiet, & ab iis torquetur, quàm quando erat unita corpori. Hanc proinde sententiam defendit P. Arria-

ga hic, Disputatione vigesima-sexta, sect. quinta. Dicit nihilominus posset, quantumvis hujusmodi actus sentiendi in animâ separatâ miraculosè producatur, ut tamen suam det denominationem, dispositiones quasdam materiales requirere: ad eum modum quo qui peccatum mortale & gratiam dicunt posse simul in eadem animâ consistere, aiunt nihilominus gratiam tunc non denominare hominem gratum nec amicum Dei, sed ad hoc tanquam conditionem requirere absentiam peccati.

VII. At verò in dæmonibus, utpote substantiis spiritualibus completis, non tenet hæc sententia: creaturæ enim purè intellectuales cum sint, non nisi intellectualiter ad intus operari, & objecta, etiam materialia, percipere possunt; potentias enim sensitivas iis attribuere, esset planè philosophari gratis: nec talem iis ineffe virtutem probari ullo modo potest.

VIII. Alia ratione hac in re procedit P. Coninck: quaestione enim de Purgatorio, dub. 3. ait Deum corporibus quibusdam dæmones & animas in inferno unire & alligare, quo, inquit, nexu facto, qualitates in corporibus illis receptæ, dæmones & animas efficiunt, & ab iis sentiuntur, sicque dolorem illis, & cruciatum inferunt.

IX. Sed contrâ: vel enim hæc unio, qua animæ corporibus hisce ununtur, est unio substantialis, seu informationis: hoc autem dici nullo modo potest, sic enim non animæ tantum, sed homines jam essent in inferno & Purgatorio, cum secundum hanc sententiam sit ibi tota substantia & essentia physica hominum, nempe materia, anima, & unio informationis, qua anima materiæ illi jungitur.

X. Si autem hæc unio non sit substantialis, sed accidentalis, qualis illa est, qua homines & res aliæ ununtur loco, non sufficit ut qualitates corporis animam efficiant, seu ut hæc objecta per illud sentiat; in tantum enim corpus ad actus sentiendi, objectaque percipienda animæ conducit, in quantum unum cum eâ compositum, & vivens constituit, quod non fit nisi per unionem informationis. Quæ à fortiori probant de dæmonibus, utpote qui substantiæ completæ cum sint, unionis informationis non sunt capaces. Ex his ergo constat cruciatum animarum & dæmonum, nisi per qualitatem doloriferam, supra, sect. 2. & 3. explicatam, declarari non posse.

VII. Aliud est habere actû sensationis, aliud sentire

VIII. Dæmones sensibiliter percipere ignem non possunt.

IX. Opinio asserens dæmones & animas corporibus quibusdam uniri.

X. Per hanc unionem non solvitur difficultas de cruciatu dæmonum.

XI. Unio accidentalis ad actû sentiendi non sufficit.

DISPUTATIO LXXXII.

Varia, tum ad bonos, tum malos Angelos spectantia.

SECTIO PRIMA.

De Angelis quibusdam, tum bonis, tum malis in particulari.

I. S. Michael Princeps caelestium exercitus.

UÆRES primò, quis omnium Angelorum sit primus, seu præcipuus? Bonorum Angelorum probabilius est præcipuum esse S. Michaelem: ita censet Salmeron Disp. 8. in Epist. ad Hebræos, & alii. Idem ex sanctis Patribus tenet S. Basilius, R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. I.

B. Laurentius Justinianus, & Sophronius, qui S. Michaelem appellat, Venerandum sacro militie Principem, & Angelorum Corypheum: quodque caput est, cum Ecclesia vocat primatem cœlestis exercitus, ei festum peculiariter instituit, eum nominatim in Litanis invocat, ei in Confessione quotidianâ, in Missâ & Officio, dici solitâ confitetur: quæ omnia indicant S. Michaelem aliquam habere præ reliquis Angelis eminentiam.

Probabilius, inquam, est S. Michaelem esse bonorum Angelorum præcipuum: nonnulli enim hoc negant, sed alios quosdam dicunt esse ei in dignita-

II. Dicunt quidam S. Michaelen non esse bonorum Angelorum primum.

dignitate æquales, solūque volunt eum unum esse ex septem illis qui assistunt ante thronum Dei. Alii eum asserunt non esse ex primā Hierarchiā, cūm passim vocetur Archangelus. Verūm hoc non obstat: sicut enim nomen *Angeli* omnibus, ita nomen *Archangeli* supremis ordinibus convenit, etsi tam illud nomen, quān hoc uni Hierarchie vel ordini peculiariter attribuitur. De Lucifero verò, seu Beelzebub, cūm Angelorum omnium, qui ceciderunt, fuisse præcipuum, apud Theologos est in confesso.

Malorum Angelorum præcipuus Lucifer.

III. *An Lucifer omnium planè Angelorum fuerit præcipuus.*

Utrum verò Lucifer inter omnes omnino Angelos fuerit supremus, res non est usque adeo certa & explorata: Suarez proinde hic, libro 7. cap. 16. & Vasquez Disp. 237. cap. 2. rem hanc judicant esse incertam. Imò Suarez Divum Michaëlem existimare videtur, in dignitate & excellentiā, omniūque tum naturæ, tum gratiæ perfectione, Lucifero fuisse parem. Sanctus verò Damascenus lib. 2. de Fide, cap. 4. Luciferum ait ex infimo Angelorum ordine existisse: quod quamvis S. Augustinus lib. 11. de Genesi ad liter. cap. 19. affirmet, defendi non posse, S. Thomas tamen hic, quæst. 63. art. 7. ait hanc sententiam Fidei non advesari: imò in fine Corporis addit non esse ei præjudicandum.

IV. *Lucifer omnium Angelorum fuit supremus.*

Dicendum nihilominus existimo, Luciferum omnium planè Angelorum præcipuum ac supremum fuisse. Hæc communis videtur Theologorum sententia cūm S. Thoma hic, q. 63. art. 7. & Magistro in 2. dist. 6. Idem ex Patribus docet S. Chrysostomus, S. Gregorius, Tertullianus, S. Isidorus, S. Bernardus, & alii. Favere etiam videntur sacre Literæ Job. 40. v. 14. illis verbis, *ipse est principium viarum Domini*; quod quamvis primario fortassis de animali quodam intelligatur, sancti Patres tamen communiter diabolo asserunt applicandum.

V. *Plures Angeli perseverarunt, qui lapsi sunt.*

Quæres secundò: Utrum plures Angeli steterint, quān ceciderint? Respondetur cūm Sancto Thoma hic, quæst. 63. art. 9. & communi Doctorum sententiā, plures stetisse, quān cecidisse. Probari hoc communiter solet ex illo Apoc. 12. v. 4. ubi dicitur, *Draco tertiam partem stellarum traxisse*; quod licet de hominibus in Ecclesiā pervertendis directè intelligatur, de Angelis tamen etiam intelligendum asserit S. Thomas a. 8. & Magister in 2. dist. 6. communisquæ Scholasticorum sententia: quod olim quoque ex Patribus expressè S. Prosper. Verisimile etiam est, quod ait S. Thomas ad tertium, ex singulis Angelorum ordinibus aliquos cecidisse. Quod etiam Magister, & alii affirmant.

VI. *Angeli alii ex Luciferi instigatione peccarunt.*

Quæres tertio: Utrum Angeli alii suā sponte, an Luciferi instigatione peccaverint. Respondetur, eos exemplo & suāsu Luciferi cecidisse: ita S. Thomas hic, quæst. 63. art. 8. ob locum Apocal. proximè citatum, & illud Matth. 25. v. 41. *Qui paratus est diabolo, & angelis ejus*; quibus verbis innui videtur illos, cūm ut duces esse secutos. Idem multi docent ex sanctis Patribus, S. Greg. Nazian. & alii, quos asserit Suarez lib. 7. cap. 17. Unum referam S. Ambrosii Epist. 84. testimonium: *Cum is, inquit, Angelis, quos in consensum impietatis sue traxerat.*

VII. *Eodem cum Lucifero instanti, ejus hortatu peccare potuerunt mali Angeli.*

Utrum autem eodem instanti peccarint quo Lucifer, dissentiant inter se Theologi: affirmat Suarez lib. 7. cap. 18. Tannerus quæst. 6. dub. 3. num. 22. Valentia quæst. 14. punct. 6. Vasquez disp. 238. cap. 3. videturque mens S. Thomæ hic, quæst. 63. articulo 8. ad primum. Negat tamen

S. Bonaventura in 2. dist. 5. art. 2. quæst. secundā. Molina quæst. 63. art. 6. Concl. 3. & 4. & alii. Ego certè nullam video repugnantiam quo minus ceteri eodem cum Lucifero instanti, instigatione ejus & exemplo peccaverint, cūm Angelus ad deliberationem, & aliquid statuendum, tempore non indigeat.

Sicut autem Angeli mali suāsu & instigatione Luciferi ad peccandum, ita boni ad perseverandum suāsu & exemplo S. Michaëlis, ex zelo honoris Dei sese Lucifero opposuerunt, sunt inducti: eoque hortatore ac duce, Deo se, ejusque sanctissimæ voluntati in omnibus submiserunt. Et in hoc consistebat pugna illa, seu prælium bonos inter & malos Angelos, & hi ab illis è cælo pulsi sunt, & in infernum partim, partim in inferiora quædam loca deturbati.

VIII. *Boni Angeli S. Michaëlis suāsu perseverarunt.*

SECTIO SECUNDA.

De Angelorum Republicâ.

SANCTORUM Angelorum, duce Divo Michaële, cum malis, eorumque coryphæo Lucifero concertationem Sectione præcedente vidimus, per quam, gloriam illi, virtutis, suæque in Deum fidelitatis præmium acceperunt: hi superbiæ & contumaciæ summæque in creatorem ingratitude meritas dantes pœnas, æternis sunt cruciatibus addicti. Nunc itaque restat, ut quo pacto utriusque, in termino constituti, se habeant videamus; quem, inquam, servent ordinem, siquid tamen inter dæmones ordinatum in inferno esse possit, *vbi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat.*

I. *Angelorum Republica duplex.*

Quoad primum: boni Angeli, ut supra, Disp. 69. sect. 2. vidimus, in tres divisi sunt Hierarchias, in quarum singulis tres chori numerantur, quos S. Dionysius Areopagita ex antiquissimorum Theologorum, ipsiusque etiam S. Pauli, seu Divini Hierothei, Magistri sui, ut ait, doctrinā, cap. 6. de Cælesti Hierarchiā tradidit: *Omnes, inquit, cælestes immortalesque substantias in novem Ordines Divinus sermo distinguit. Has eximius Præceptor noster in ternas tertio repetitas distinctiones ad Sanctæ Trinitatis divinitatem imaginem. Juxta hanc verò Divi Dionysii divisionem, ad primam Hierarchiam spectant, Seraphini, Cherubini, & Throni: ad secundam Dominationes, Virtutes, & Potestates: ad tertiam Principatus, Archangeli, & Angeli.*

II. *Tres Angelorum Hierarchias, novem chori.*

III. *Qui chori ad singulas Hierarchias pertineant.*

In choris hæc seu ordinibus secundum diversa munera ac dignitates dividendis non parum laborant Theologi, & nullam adhuc vidi distributionem, quæ in quibusdam saltem choris, maximas non patiatur difficultates. Quare P. Suarez fatetur tandem, se à difficultatibus, quæ ei hac in re occurrerant, expedire se non potuisse, ac tandem ad diversas proprietates, nobis tamen occultas, recurrit. Imò ipsemet S. Augustinus in Enchiridion, cap. 58. ait nescire se, quid hæc nomina, *Sedes seu Throni, Dominationes, Potestates, Principatus* significant. Idem etiam S. Doctor contra Priscilianistas, cap. 11. etsi dicat, indubitata se fide tenere hos omnes choros & ordines differre, quo tamen pacto differant fatetur se ignorare.

IV. *Difficile est singulis Choris singula munera adscribere.*

Mihi in re tam obscurâ dici posse videtur hunc ordinem diversitatem, juxta gratiam, iis in primo creationis instanti sine meritis infusam, delimiti posse, ita ut in primo choro plus gratiæ habuerint,

V. *Verisimile est hos Angelorum choris distinguendos modis.*